

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA w OLSZTYNIE
11- 500 Giżycko ul. Łuczańska 5

Tel. (087) 428 36 16; (087) 428 24 85; Fax (087) 428 36 16 e-mail: gizycko@wios.olsztyn.pl www.wios.olsztyn.pl

Giżycko, 16.05.2016

WIOŚ-G-M.7016.01.07.2016

*BR
19.05.16*

**Starostwo Powiatowe
w Węgorzewie**

STAROSTWO POWIATOWE
w WĘGORZEWIE

19. MAJ 2016

L.dz. *2870*podpis.....*[Signature]*

ul. 3-go Maja 17 B
11- 600 Węgorzewo

W odpowiedzi na pismo z dnia 25.04.2016 r., znak: BR.0000.06.2016 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie Delegatura w Giżycku przesyła informację o przeprowadzonych kontrolach na obszarze powiatu węgorzewskiego w 2015 roku oraz wykonanych badaniach środowiska naturalnego w latach 2010-2014 w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Z up. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA
[Signature]
Jacek Martun
KIEROWNIK DELEGATURY

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W OLSZTYNIE**

Delegatura w Giżycku

ul. Łuczańska 5

Informacja o stanie środowiska i funkcjonowaniu inspekcji

na obszarze POWIATU WĘGORZEWSKIEGO

Jezioro Święcajty

Giżycko - maj 2016

I. REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE MONITORINGU WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania wód powierzchniowych wykonywano w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 listopada 2013 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. z 16.12.2013 r., poz.1558).

Ocenę stanu ekologicznego i stanu chemicznego wód przeprowadzono w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 30.10.2014 r., poz.1482).

Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się poprzez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości, przy czym klasa pierwsza oznacza bardzo dobry stan ekologiczny, klasa druga – dobry stan ekologiczny, zaś klasy trzecia, czwarta i piąta odpowiednio – stan ekologiczny umiarkowany, słaby i zły. O przypisaniu do klasy ocenianej jednolitej części wód decydują wyniki klasyfikacji poszczególnych elementów biologicznych, przy czym obowiązuje zasada, że klasa stanu ekologicznego odpowiada klasie najgorszego elementu biologicznego.

Klasyfikacji stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się na podstawie analizy wyników pomiarów zanieczyszczeń chemicznych, w tym tzw. substancji priorytetowych. Podstawą analizy jest porównanie uzyskanych wyników ze środowiskowymi normami jakości. Przyjmuje się, że jednolita część wód jest w dobrym stanie chemicznym, jeżeli żadna z obliczonych wartości stężeń nie przekracza dopuszczalnych stężeń maksymalnych i średniorocznych. Jeżeli woda nie spełnia tych wymagań, stan chemiczny ocenianej jednolitej części wód określa się jako „poniżej dobrego”.

Stan jednolitej części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji stanu ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej stan ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry i stan chemiczny sklasyfikowany jest jako „dobry”. W pozostałych przypadkach, tj. gdy stan chemiczny jest sklasyfikowany jako „poniżej dobrego” lub stan ekologiczny sklasyfikowano jako „umiarkowany”, „słaby”, bądź „zły”, jednolitą część wód ocenia się jako będącą w złym stanie.

1. Badania i ocena rzek

Zgodnie z wdrażaną od 2007 roku Ramową Dyrektywą Wodną w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na wytypowanych stanowiskach pomiarowych prowadzony jest monitoring diagnostyczny, operacyjny i badawczy. Na terenie powiatu węgorzewskiego badaniami monitoringowymi objęto w latach 2010-2014 rzeki: Ilmę, Oświnkę, Starą Gołdapę, Węgorapę (tabela 1).

W 2015 roku nie prowadzono badań monitoringowych rzek na obszarze powiatu węgorzewskiego.

Ilma jest ciekim IV rzędu, prawobrzeżnym dopływem Świni (Putiłowka) w dorzeczu Łyny. W granicach naszego kraju znajduje się niewielki źródłowy odcinek o długości około 4,7 km. Powierzchnia zlewni jednolitej części wód - *Ilma do granicy państwa* wynosi 9,8 km² (według aPGW). Źródła rzeki znajdują się na północ od miejscowości Góra. Ilma płynie w kierunku północno-wschodnim, do granicy państwa, dość szeroką i stosunkowo płaską, zatorfioną doliną i wpływa na teren Obwodu Kaliningradzkiego. Ze względu na źródłowy charakter ciek nie ma on istotnych dopływów.

Zlewnia zbudowana jest z glin zwałowych, zaś dolina rzeczna wysłana jest aluwiami z dużym udziałem torfów. Na takim podłożu wykształciły się gleby brunatne. W dolinach występują torfy. W strukturze użytkowania przeważają użytki rolne, głównie pola uprawne. Znaczne obszary zajmują również nieużytki. W obrębie dolin rzecznych i obniżień występują łąki i pastwiska, często podmokłe. Lasy zajmują znaczną część północno-wschodniej części zlewni Ilmy w rejonie przygranicznym. Rzeka przepływa przez teren powiatu węgorzewskiego (gmina Budry). Rzeka Ilma nie jest odbiornikiem punktowych źródeł zanieczyszczeń.

Badania wód Ilmy w 2010 roku przeprowadzono w ramach monitoringu operacyjnego, w 1 przekroju pomiarowo-kontrolnym:

- **Ilma - Olszewo Węgorzewskie** – na 0,9 km biegu

Rzeka niosła wody odpowiadające III klasie jakości. Stan ekologiczny jednolitej części wód – *Ilma do granicy państwa* określono jako **umiarkowany**. Obniżona jakość wody wynika z naturalnego charakteru ciek. Ilma płynie dość płaską i zatorfioną doliną, o otoczeniu bagienno-leśnym.

Oświnka jest prawobrzeżnym dopływem Łyny (Ławy), ciekim III rzędu. Zlewnia jednolitej części wód o nazwie *Oświnka od źródeł do granicy państwa* zajmuje powierzchnię 123,8 km² (według aPGW). Długość cieków tej jcw wynosi 47,6 km. Położona jest w dorzeczu Pregoly, w regionie wodnym Łyny i Węgorapy. Źródła rzeki znajdują się na

południe od jeziora Rydzówka. Ciek przepływa przez jeziora Rydzówka i Oświn. W siedlisku Różewiec (m. Węgielsztyn) ciek jest spiętrzony kilkumetrowym jazem. Ciek w odległości około 2,8 km poniżej wypływu z jeziora Oświn przekracza granicę państwa i wpływa na teren Federacji Rosyjskiej (Obwód Kaliningradzki) jako Świnia (ros. Putiłowka). Rzeka przepływa przez rezerwat „Siedem Wysp”, który obejmuje całe jezioro Oświn z wyspami i terenami przybrzeżnymi (utworzony w celu ochrony licznych gatunków ptactwa przelotowego i gniazdującego). Również na wypływie z jeziora Oświn zbudowano w 1993 roku jaz piętrzący, który ma utrzymać odpowiedni poziom wód tego płytkiego zbiornika wodnego.

W granicach jcw znajdują się obszary Natura 2000: Ostoja nad Oświnem (PLH280044), Jezioro Oświn i okolice (PLB280004), Ostoja Warmińska (PLB280015). Oświnka jest bezpośrednim odbiornikiem zanieczyszczeń punktowych. Zakład Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Węgorzewie – oczyszczalnia ścieków w Dąbrówce Małej odprowadza do rzeki około 17 m³/d ścieków poddanych oczyszczaniu mechaniczno-biologicznemu (dane z 2014 r.).

Badania Oświnki prowadzono w 2014 r. w ramach monitoringu diagnostycznego i obszarów chronionych w 1 punkcie pomiarowo-kontrolnym:

- **Oświnka – Zielony Ostrów** – na 2,0 km biegu

Na podstawie wyników badań biologicznych, fizykochemicznych oraz substancji priorytetowych stan jednolitej części wód **Oświnka od źródeł do granicy państwa** oceniono jako **dobry**. Spełnione były także wymagania dla obszarów chronionych. Badania rzeki Oświnki przeprowadzone w 2011 roku również wykazały dobry stan ekologiczny.

Gołdapa jest prawobrzeżnym dopływem Węgorapy. Część określana mianem **Starej Gołdapy** była dawniej jedynym odcinkiem ujściowym Gołdapy (przed budową Kanału Brożajckiego - I połowa XVIII wieku). Obecnie Stara Gołdapa jest wolno płynącym ciekim, zaczynającym się we wsi Miczuły (okolice Zakaczy Wielkich), gdzie bierze początek Kanał Brożajcki. Kanałem Brożajckim płynie praktycznie woda całej Gołdapy. Stara Gołdapa pełni co najwyżej rolę „bezpiecznika retencyjnego”, zbierając głównie ciekii odwadniające północne obrzeża Puszczy Boreckiej. Powierzchnia zlewni jednolitej części wód *Stara Gołdapa od oddzielenia się Kanału Brożajckiego do ujścia* zajmuje 131,6 km² (według aPGW). Długość cieków wynosi 55 km. W podziale fizycznogeograficznym Polski według Kondrackiego (1998), Stara Gołdapa przepływa przez obszar mezoregionu Kraina Węgorapy w makroregionie Pojezierze Mazurskie.

Badana jcw objęta jest prawną ochroną obszarową w zakresie środowiska przyrodniczego. Należy do nich rezerwat przyrodniczy „Piłackie Wzgórza”, oraz obszary Natura 2000: Ostoja Borecka PLH280016, Niecka Skaliska PLH280049, Lasy Skaliskie PLB280011. Stara Gołdapa położona jest w rozległym, równinnym obniżeniu zbudowanym z

iłów jeziornych, mułów, margli i piasków oraz torfów. Na takim podłożu wykształciły się przede wszystkim gleby brunatne właściwe i wylugowane oraz płowe charakteryzujące się bardzo małą przepuszczalnością.

Rzeka Stara Gołdapa jest pośrednim odbiornikiem zanieczyszczeń. Urząd Gminy Budry – oczyszczalnia ścieków w Budrach odprowadza, poprzez rów melioracyjny, do rzeki Gołdapy 16,4 m³/d (dane własne zakładu za 2013 r.) ścieków poddanych oczyszczaniu mechaniczno-biologicznemu.

Badania opisywanej rzeki przeprowadzono w 2013 roku w ramach monitoringu operacyjnego 1 punkcie pomiarowo-kontrolnym:

- **Gołdapa – Budzewo** – na 2,0 km biegu

Na podstawie wyników badań elementów biologicznych i wspierających je wskaźników fizykochemicznych stan ekologiczny jednolitej części wód **Stara Gołdapa od oddzielenia się Kanału Brożajckiego do ujścia** określono jako **dobry**.

Węgorapa jest lewym, źródłowym ciekim Pregoty. Składa się z dwóch jednolitych części wód. Pierwsza z nich o nazwie *Węgorapa od źródeł do wypływu z jeziora Mamry* ma powierzchnię zlewni równą 618,4 km² (według aPGW). Długość cieków tej jcw wynosi 174,6 km. Badana jcw objęta jest ochroną prawną w zakresie środowiska naturalnego. W jej granicach znajdują się obszary Natura 2000: Ostoja Północnomazurska (PLH280045), Jezioro Dobskie (PLB280012), Gierłoż (PLH280002), Mamerki (PLH280004), Ostoja Borecka (PLH280016), Puszcza Borecka (PLB280006). Większość obszaru jcw to przede wszystkim kompleks jeziora Mamry i system mocno jeziornej Sapiny. Druga jednolita część wód o nazwie *Węgorapa od wypływu z jeziora Mamry do granicy państwa* zajmuje powierzchnię 117,2 km² (według aPGW). Długość cieków równa długości rzeki w tej jcw wynosi 49,3 km. W jej granicach znajdują się obszary Natura 2000: Niecka Skaliska (PLH280049), Lasy Skaliskie (PLB280011).

Za początkowy odcinek rzeki przyjmuje się jej wypływ z jeziora Mamry. Węgorapa płynie w kierunku północnym, stopniowo skręcając na wschód. W rejonie Węgorzewa rzeka rozwidla się na dwa ramiona: Węgorapę i Kanał Młyński. Ze względu na mały spadek dna, rzeka silnie meandruje. W okolicy Mieduniszek Węgorapa tworzy zakrzywiony meander, którego maksymalne zbliżenie połączono kanałem (długości 700 m), stanowiącym obecnie główne koryto rzeki (IMGW, 1983). Za Mieduniszkami rzeka przekracza granicę państwa i wpływa na teren Obwodu Kaliningradzkiego. Zlewnia zbudowana jest z glin zwałowych, iłów, mułów, margli i piasków. Na takim podłożu wykształciły się gleby brunatne właściwe i wylugowane oraz bielice. W dolinach występują torfy. W strukturze użytkowania terenu wyraźnie przeważają użytki rolne, głównie pola uprawne. Znaczne obszary zajmują również

nieużytki. W obrębie dolin rzecznych występują łąki i pastwiska, często podmokłe. Lasy zajmują niewielką część północnej części zlewni Węgorapy. Większe kompleksy leśne zlokalizowane są w jej południowej i wschodniej części. Pierwsza z opisywanych jednolitych części wód nie jest odbiornikiem ścieków.

Badania Węgorapy w odcinku początkowym przeprowadzono w 2014 roku w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego oraz obszarów chronionych w 1 punkcie pomiarowo-kontrolnym:

- **Węgorapa - poniżej wypływu z jez. Mamry** – na 46,2 km biegu

Na podstawie wyników badań biologicznych, fizykochemicznych oraz substancji priorytetowych stan jednolitej części wód **Węgorapa od źródła do wypływu z jeziora Mamry** oceniono jako **dobry**. Spełnione były także wymagania dla obszarów chronionych.

Rzeka Węgorapa w jcw o nazwie *Węgorapa od wypływu z jeziora Mamry do granicy państwa* jest bezpośrednim i pośrednim odbiornikiem zanieczyszczeń punktowych. Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Węgorzewie odprowadza bezpośrednio do Węgorapy 1881,3 m³/d (dane za 2014 r.) oczyszczonych ścieków. Szkoła Podstawowa w Sobiechach odprowadza poprzez rów melioracyjny 1,04 m³/d ścieków oczyszczonych mechaniczno-biologicznie (dane za 2014 r.). Urząd Gminy Budry – oczyszczalnia przy osiedlu mieszkaniowym w Ołowniku odprowadza bezpośrednio do Węgorapy 10,8 m³/d (dane za 2014 r.) ścieków oczyszczonych mechaniczno-biologicznie.

Badania Węgorapy w odcinku przygranicznym przeprowadzono w 2014 roku w ramach monitoringu badawczego oraz obszarów chronionych w 1 punkcie pomiarowo-kontrolnym:

- **Węgorapa – Mieduniszki** – na 1,6 km biegu

Na podstawie wyników badań biologicznych, fizykochemicznych oraz osubstancji priorytetowych (wyniki dziedziczone z 2011 roku) stan jednolitej części wód **Węgorapa od wypływu z jeziora Mamry do granicy państwa** oceniono jako **dobry**. Spełnione były także wymagania dla obszarów chronionych.

Tabela 1. Ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód płynących badanych w latach 2010-2014 na terenie powiatu węgorzewskiego

Lp	Nazwa ocenianej jcw	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Rok badań	Stanie zmieniona lub sztuczna jcw (T/N)	Program monitoringu (MD, MO lub MB)	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY w obszarach chronionych	STAN CHEMICZNY	STAN jcw
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	Ilma do granicy państwa	Ilma - Olszewo Węgorzewskie	2010	N	MO	III	I	PSD		UMIARKOWANY ¹⁾	T	UMIARKOWANY		
2	Oświnka od źródeł do granicy państwa	Oświnka - Zielony Ostrów	2014	N	MD	II	II	II	I	DOBRY	T	DOBRY	DOBRY	DOBRY
3	Stara Goldapa od oddzielenia się Kanalu Brożajckiego do ujścia	Goldapa - Budzewo	2013	N	MO	II	I	II		DOBRY				
4	Węgorapa od źródeł do wypływu z jeziora Mamry	Węgorapa - poniżej wypływu z jez. Mamry	2014	N	MD	II	II	II	I	DOBRY	T	DOBRY	DOBRY	DOBRY
5	Węgorapa od wypływu z jeziora Mamry do granicy państwa	Węgorapa - Mieduniszki	2014	N	MB	II	II	II		DOBRY	T	DOBRY	DOBRY	DOBRY

¹⁾ obniżony stan ekologiczny wynika z z naturalnych warunków (otoczenie bagienne - leśne)

OBJAŚNIENIA:

Klasa elementów biologicznych			
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
I	stan bdb / potencjał maks.	I	I
II	stan db / potencjał db	II	II
III	stan / potencjał umiarkowany	III	III
IV	stan / potencjał słaby	IV	IV
V	stan / potencjał zły	V	V
Klasa elementów hydromorfologicznych			
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
I	stan bdb / potencjał maks.	I	I
	potencjał db	II	II
Klasa elementów fizykochemicznych (3.1-3.6)			
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
I	stan bdb / potencjał maks.	I	I
II	stan db / potencjał db	II	II
PSD	poniżej stanu / potencjału dobrego	PPD	PPD
stan / potencjał ekologiczny			
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
BARDZO DOBRY	stan bdb / potencjał maks.	DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO	DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO
DOBRY	stan db / potencjał db		
UMIARKOWANY	stan / potencjał umiarkowany	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY
SŁABY	stan / potencjał słaby	SŁABY	SŁABY
ZŁY	stan / potencjał zły	ZŁY	ZŁY
ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych			
T	spełnione wymogi		
N	niespełnione wymogi		
stan / potencjał ekologiczny w obszarach chronionych			
stan ekologiczny		potencjał ekologiczny (jcw sztuczne)	potencjał ekologiczny (jcw silnie zmienione)
BARDZO DOBRY	stan bdb / potencjał maks.	DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO	DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO
DOBRY	stan db / potencjał db		
UMIARKOWANY	stan / potencjał umiarkowany	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY
SŁABY	stan / potencjał słaby	SŁABY	SŁABY
ZŁY	stan / potencjał zły	ZŁY	ZŁY
stan chemiczny			
DOBRY	stan dobry		
PSD_sr		przekroczone stężenia średnioroczne	
PSD_max	poniżej stanu dobrego	przekroczone stężenia maksymalne	
PSD		przekroczone stężenia średnioroczne i maksymalne	
stan			
DOBRY	stan dobry		
ZŁY	stan zły		

2. Badania i ocena jezior

W latach 2010-2014 badano na terenie powiatu węgorzewskiego następujące jeziora: Krzywa Kuta, Mamry, Pozezdrze, Świącjayty. **W 2015 roku** nie prowadzono badań jezior na opisywanym obszarze. Wyniki klasyfikacji jezior powiatu węgorzewskiego podano w tabeli nr 2.

Jezioro Krzywa Kuta jest malowniczo położonym jeziorem wśród zalesionych pagórków na terenie powiatu węgorzewskiego (gmina Pozezdrze). Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 131,2 ha a głębokość 26,5 m. Jezioro należy do zlewni rzeki Sapiny (odpływ przez jezioro Biała Kuta do jez. Wilkus). Jezioro położone jest w obszarze Natura 2000 PLH280016 Ostoja Borecka. Nad jeziorem nie ma zlokalizowanych ośrodków wypoczynkowych. Jedyna zabudowa to niewielkie gospodarstwo agroturystyczne położone przy północnym brzegu. Nieliczna zabudowa rekreacyjna pojawia się przy północno-wschodnim brzegu zbiornika (za szosą Kuty-Jakunówko) oraz na wschodnich obrzeżach jego zlewni. Nad jeziorem zlokalizowane jest jedno słabo zorganizowane pole biwakowe. Zbiornik **nie ma zarejestrowanych źródeł zanieczyszczeń.**

Badanie stanu czystości przeprowadzone w 2010 i 2013 roku wykazało **dobry stan ekologiczny jeziora i II klasę jakości wód.**

Jezioro Mamry stanowi najbardziej na północ wysuniętą część ciągu Wielkich Jezior Mazurskich. Połączone jest od południa z ciągiem WJM przez jezioro Kirsajty, od wschodu z jez. Świącjayty odbierającym wody systemu rzeki Sapiny. Położone jest na terenie gminy Węgorzewo w powiecie węgorzewskim. Wody z jeziora Mamry odprowadzane są przez uchodzącą na północ rzekę Węgorapę. Drugim odwodnieniem miał być nieukończony Kanał Mazurski. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 2504,0 ha, a głębokość maksymalna nie przekracza 44 m. W bezpośrednim otoczeniu jeziora przeważają tereny użytkowane rolniczo około 34 % stanowią lasy. Cały zbiornik wodny znajduje się na obszarze Natura 2000 Ostoja Północnomazurska PLH280045. Na jeziorze znajduje się kilka wysp w tym największa w Krainie WJM wyspa Upały. Wszystkie są rezerwatami przyrodniczymi. Nad jeziorem znajduje się wieś Przystań zaś w rejonie zbiornika znajdują się wsie: Trygort, Ruska Wieś i Sztynort Mały. Wszystkie te miejscowości nie są skanalizowane.

Jezioro Mamry **nie posiada punktowych źródeł zanieczyszczenia.** W dawnych obiektach rolnych nie prowadzi się intensywnej gospodarki hodowlanej z wyjątkiem Sztynortu Małego gdzie od 2008 roku funkcjonuje ferma tuczu indyków. Nad jego brzegami jest zlokalizowany jeden ośrodek wypoczynkowych oraz trzy porty żeglarskie. Nad jeziorem znajdują się cztery pola namiotowe. Jezioro jest atrakcyjne dla licznych na tym akwenie

żeglarzy i motorowodniaków. Przez jezioro przebiega szlak żeglugowy Giżycko–Węgorzewo i Mamry- Świątajty.

Badanie stanu czystości przeprowadzone w 2010 roku pozwoliło zakwalifikować jezioro do **dobrego stanu ekologicznego i II klasy jakości wód**.

Jezioro Pozezdrze (Zofijówka) położone jest w ciągu pojeziernej rzeki Sapiny mającej swoje źródła na obrzeżach Puszczy Boreckiej na terenie gminy Pozezdrze w powiecie węgorzewskim. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 122,5 ha zaś głębokość tego płytkiego zbiornika nie przekracza 4 m. Niewielkie jest wykorzystanie rekreacyjne jeziora. Brak jest ośrodków wypoczynkowych, pól namiotowych także nieliczna jest nad nim zabudowa rekreacyjna. W otoczeniu jeziora nie ma żadnych miejscowości, brak jest również lasów a występują głównie tereny rolne. Jedyne siedlisko o nazwie „Zofiówka” znajduje się przy zachodnim brzegu jeziora. Od strony południowo-zachodniej zlokalizowana jest słabo zorganizowana plaża gminna. Przy północnym brzegu jeziora zlokalizowanych jest kilka działek rekreacyjnych. Zbiornik **nie ma żadnych zarejestrowanych źródeł zanieczyszczeń**.

Badanie stanu czystości przeprowadzone w 2014 roku wykazało **umiarkowany stan ekologiczny jeziora i III klasę jakości wód** podobnie jak w 2011 roku.

Jezioro Świątajty stanowi północno wschodnią część kompleksu jeziora Mamry i położone jest na terenie powiatu węgorzewskiego w gminie Węgorzewo. Od wschodu połączone tzw. Bramką Kalską z jez. Mamry. Do części zachodniej odprowadza swoje wody rzeka Sapina. Powierzchnia zwierciadła wody wynosi 869,4 ha, a głębokość maksymalna wynosi 28,0 m. W bezpośrednim otoczeniu jeziora przeważają tereny użytkowane rolniczo, niewielki udział mają lasy, dość znaczący jest udział zabudowy wiejskiej i rekreacyjnej. Nad jeziorem położone są trzy wsie: Ogonki, Kolonia Rybacka, Kal. Wszystkie wsie są skanalizowane a ścieki odprowadzane są do oczyszczalni miejskiej w Węgorzewie. Nad jeziorem zlokalizowano 9 ośrodków wypoczynkowych, a w miejscowościach dość licznie reprezentowana jest zabudowa letniskowo-turystyczna. Jezioro Świątajty **nie posiada punktowych źródeł zanieczyszczenia**

Badanie stanu czystości przeprowadzone w 2013 roku pozwoliło zakwalifikować jezioro do **umiarkowanego stanu ekologicznego i III klasy jakości wód**.

Tab.2. Ocena jakości wody w jeziorach badanych na obszarze powiatu węgorszewskiego w latach 2010-2014

Kod jcw	Nazwa jeziora	Dorzecze	Powierzchnia jeziora	Rok badań	Przewodność	Widzialność	Azot ogólny	Fosfor ogólny	Nasylenie hypolimnionu O ₂	Tlen nad dnem	Fitoplankton	Makrofity	Fitobentos	Przekroczenia synt. i niesynt. zaniecz.	STAN EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	STAN JCW
			[ha]														
PLLW30557	Krzywa Kuta	Pregoły	131,2	2013	II	II	II	II	wskaźnik tlenowy nie ujmowany w ocenie		II	II	I	dobry	dobry	dobry	DOBRY
PLLW30544	Mamry	Pregoły	2504.0	2010	II	II	II	II	II		II	II	II	dobry	dobry	dobry	DOBRY
PLLW30560	Pozezdrze	Pregoły	122,5	2014	II	II	II	II		II	III	III	I	dobry	umiarkowany	dobry	ZŁY
PLLW30545	Święcajty	Pregoły	869,4	2013	II	III	II	II	III		III	III	I	dobry	umiarkowany	dobry	ZŁY

OBJAŚNIENIA:

Ocena elementów biologicznych (klasa - stan ekologiczny)

I klasa	- bardzo dobry
II klasa	- dobry
III klasa	- umiarkowany
IV klasa	- słaby
V klasa	- zły

Ocena stanu ekologicznego

I klasa	- bardzo dobry
II klasa	- dobry
III klasa	- umiarkowany
IV klasa	- słaby
V klasa	- zły

Ocena stanu chemicznego

	- dobry
	- poniżej dobrego

Ocena stanu JCW

	- dobry
	- zły

II. REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE MONITORINGU POWIETRZA

Informujemy, że ocena stanu czystości powietrza jest przeprowadzana zgodnie z obowiązującym stanem prawnym w ustalonych strefach. Nie posiadamy oddzielnej oceny dla powiatu węgorzewskiego. „Ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim w roku 2015” jest dostępna na serwerze WIOŚ Olsztyn w zakładce – monitoring powietrza. Ponadto, na stronie internetowej prezentowane są na bieżąco automatyczne pomiary jakości powietrza z 5 stacji usytuowanych na terenie naszego województwa (Gołdap, Mrągowo, Elbląg, Ostróda, Olsztyn). W opracowaniu prezentowane są również wyniki badań prowadzonych przez Stację Kompleksowego Monitoringu Środowiska Diabla Góra, położonej tuż przy granicy powiatu węgorzewskiego. Strona internetowa WIOŚ: www.wios.olsztyn.pl .

III. REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO

W latach 2010-2015 na terenie powiatu węgorzewskiego nie wykonywano pomiarów PEM. Wyniki badań w ościennych powiatach nie wykazały przekroczenia wartości dopuszczalnej wynoszącej 7V/m.

IV. REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE MONITORINGU HAŁASU KOMUNIKACYJNEGO

W latach 2010-2015 na terenie powiatu węgorzewskiego nie prowadzono badań hałasu komunikacyjnego.

V. REALIZACJA ZADAŃ KONTROLNYCH

Informacja o kontrolach przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie Delegatura w Giżycku na terenie powiatu węgorzewskiego w 2015 roku.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie Delegatura w Giżycku przeprowadza działania inspekcyjno – monitoringowo - kontrolne na terenie 6 powiatów woj. warmińsko-mazurskiego tj. pow. ełckiego, giżyckiego, gołdapskiego, oleckiego, piskiego i węgorzewskiego.

Łącznie w 2015 r. przeprowadzono **239** kontroli, którymi objęto 156 podmiotów gospodarczych.

W wyniku kontroli wydano 54 zarządzenia pokontrolne, skierowano **23** wnioski do organów administracji rządowej i samorządowej.

Powiat węgorzewski obejmuje swoim zasięgiem gminy: Węgorzewo, Pozezdrze i Budry.

W ewidencji WIOŚ w roku 2015 na terenie powiatu węgorzewskiego znajdowało się 51 podmiotów gospodarczych w tym, w zakresie :

- gospodarki wodno-ściekowej - 17
- ochrony powietrza – 1
- ochrony przed hałasem - 3
- ochrony powierzchni ziemi - 20
- nadzoru rynku – 3
- rolnicze wykorzystania nawozów naturalnych – 6
- zużyty sprzęt AGD, RTV -1.

W 2015 r. Delegatura w Giżycku przeprowadziła w sumie 10 kontroli na terenie powiatu węgorzewskiego w tym:

- gospodarki wodno-ściekowej – 6 kontroli, w tym 4 interwencyjne,
- ochrony przed hałasem – 1 kontrolę interwencyjną,
- rolnicze wykorzystanie nawozów naturalnych – 2 kontrole planowe,
- zużyty sprzęt AGD, RTV – 1 kontrolę planową,
- gospodarowania odpadami komunalnymi – 1 kontrolę w oparciu o dokumenty bez wyjazdu w teren.

1. Gospodarka wodno-ściekowa.

W 2015 r. na terenie powiatu węgorzewskiego przeprowadzono sześć kontroli w zakresie gospodarki wodno – ściekowej.

Dwie z nich dotyczyły oczyszczalni ścieków tj. oczyszczalni w miejscowości Sztynort oraz oczyszczalni znajdującej się przy Stacji Wodnej w Kietlicach. W obydwu przypadkach kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W omawianym okresie przeprowadzono również 4 kontrole interwencyjne dotyczące zanieczyszczenia wody w jeziorach Mamry, Lemięt oraz jeziorze Gołdopiwo.

W przypadku jeziora Mamry oraz jeziora Lemięt pobrane do badań laboratoryjnych próbki wody wskazywały na zanieczyszczenie pochodzenia naturalnego. tj. masowy zakwit glonów. Żadnych dopływów zanieczyszczeń z zewnątrz nie stwierdzono.

W przypadku interwencji dotyczącej jeziora Gołdopiwo w msc. Przerwanki, przeprowadzono kontrolę dwóch ośrodków wczasowo-wypoczynkowych, położonych bezpośrednio nad jeziorem.

Kontrole wykazały, że powstające w obydwu ośrodkach ścieki socjalno – bytowe gromadzone były w zbiornikach bezodpływowych opróżnianych sprzętem asenizacyjnym. Odprowadzania ścieków do jeziora nie ujawniono. Również w tym przypadku zanieczyszczenie wody w jeziorze spowodowane było masowym zakwitaniem glonów.

Podczas kontroli ustalono ponadto, że ośrodki zaopatrywane były w wodę z własnych ujęć, nie posiadały jednak pozwoleń wodnoprawnych na pobór wody. W obydwu przypadkach wydano zarządzenia pokontrolne dotyczące uregulowania stanu formalno-prawnego w zakresie poboru wody.

2. Ochrona przed hałasem

W 2015 r. na terenie powiatu węgorzewskiego przeprowadzono jedną kontrolę interwencyjną w zakresie ochrony przed hałasem. Kontrolę podjęto na wniosek mieszkańców Koloni Rybackiej, uskarżających się na uciążliwość hałasu pochodzącego z przedsiębiorstwa produkującego zrębkę tartaczną. Przeprowadzono kontrolne pomiary poziomu hałasu w środowisku w porze dnia. Sprawozdanie z pomiarów, zgodnie z właściwością miejscową i rzeczą, przekazano do organu ochrony środowiska w osobie Starosty Węgorzewskiego.

3. Rolnicze wykorzystanie nawozów naturalnych.

W 2015 r. na terenie powiatu węgorzewskiego skontrolowano kompleksowo fermę trzody chlewnej oraz fermę drobiu o obsadzie poniżej 210 DJP.

1. Gospodarka wodno-ściekowa.

W 2015 r. na terenie powiatu węgorzewskiego przeprowadzono sześć kontroli w zakresie gospodarki wodno – ściekowej.

Dwie z nich dotyczyły oczyszczalni ścieków tj. oczyszczalni w miejscowości Sztynort oraz oczyszczalni znajdującej się przy Stacji Wodnej w Kietlicach. W obydwu przypadkach kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W omawianym okresie przeprowadzono również 4 kontrole interwencyjne dotyczące zanieczyszczenia wody w jeziorach Mamry, Lemień oraz jeziorze Gołdopiwo.

W przypadku jeziora Mamry oraz jeziora Lemień pobrane do badań laboratoryjnych próbki wody wskazywały na zanieczyszczenie pochodzenia naturalnego. tj. masowy zakwit glonów. Żadnych dopływów zanieczyszczeń z zewnątrz nie stwierdzono.

W przypadku interwencji dotyczącej jeziora Gołdopiwo w msc. Przerwanki, przeprowadzono kontrolę dwóch ośrodków wczasowo-wypoczynkowych, położonych bezpośrednio nad jeziorem.

Kontrole wykazały, że powstające w obydwu ośrodkach ścieki socjalno – bytowe gromadzone były w zbiornikach bezodpływowych opróżnianych sprzętem asenizacyjnym. Odprowadzania ścieków do jeziora nie ujawniono. Również w tym przypadku zanieczyszczenie wody w jeziorze spowodowane było masowym zakwitaniem glonów.

Podczas kontroli ustalono ponadto, że ośrodki zaopatrywane były w wodę z własnych ujęć, nie posiadały jednak pozwoleń wodnoprawnych na pobór wody. W obydwu przypadkach wydano zarządzenia pokontrolne dotyczące uregulowania stanu formalno-prawnego w zakresie poboru wody.

2. Ochrona przed hałasem

W 2015 r. na terenie powiatu węgorzewskiego przeprowadzono jedną kontrolę interwencyjną w zakresie ochrony przed hałasem. Kontrolę podjęto na wniosek mieszkańców Koloni Rybackiej, uskarżających się na uciążliwość hałasu pochodzącego z przedsiębiorstwa produkującego zrębkę tartaczną. Przeprowadzono kontrolne pomiary poziomu hałasu w środowisku w porze dnia. Sprawozdanie z pomiarów, zgodnie z właściwością miejscową i rzeczą, przekazano do organu ochrony środowiska w osobie Starosty Węgorzewskiego.

3. Rolnicze wykorzystanie nawozów naturalnych.

W 2015 r. na terenie powiatu węgorzewskiego skontrolowano kompleksowo fermę trzody chlewnej oraz fermę drobiu o obsadzie poniżej 210 DJP.

podstawie ustaleń kontroli stwierdzono naruszenie w fermie drobiu posiadającej wolanie zintegrowane na prowadzenie instalacji o obsadzie 204 DJP tj. 51 000 szt. z resu gospodarki odpadami.

Powyższe naruszenie polegało na niewywiązaniu się z obowiązku złożenia w terminie bioregularnego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi i przesłania go do Urzędu Marszałkowskiego w Olsztynie, w związku z powyższym tutaj delegatura wydała decyzję administracyjną wymierzającą karę pieniężną.

4. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

W 2015 r. przeprowadzono na terenie powiatu węgorzewskiego jedną kontrolę w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Kontrola dotyczyła przestrzegania przepisów prawa i obowiązków, które na podmioty zbierające zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny nakłada ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1155 z późn. zm.).

W oparciu o wyniki kontroli stwierdzono, że kontrolowany podmiot zidentyfikował swoją działalność z przepisami w/w ustawy jako zbierający zużyty sprzęt i uzyskał numer rejestrowy a pozyskany ZSEiE przekazuje zgodnie z prawem do prowadzącego Zakład Przetwarzania, jak również wywiązuje się z obowiązku prowadzenia wymaganych przepisami prawa ewidencji zbieranych odpadów. Ujawniono, że podmiot sporządził lecz nie przedłożył Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska sprawozdania o masie zebranego i przekazanego do prowadzącego Zakład Przetwarzania zużytego sprzętu. W związku z powyższym pismem z dnia 3 sierpnia 2015 r., znak: WIOŚ-G-I.703.1.32.2015.kt wydano zarządzenia pokontrolne

5. Gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W 2015 roku przeprowadzono kontrolę bez wyjazdu w teren w oparciu o dokumentację dot. „Sprawozdania Mazurskiego Związku Międzygminnego – Gospodarka Odpadami w Giżycku w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi za 2014 rok”. W Sprawozdaniu tym, przedkładanym zarówno Marszałkowi Województwa Warmińsko – Mazurskiego jak i Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska w Olsztynie w imieniu 12 gmin członkowskich, w tym także gmin powiatu węgorzewskiego, wskazano, iż osiągnięty przez gminy w 2014 roku poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wynosił 37,6 %.

Natomiast poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych z odebranych obszarów gmin odpadów komunalnych w 2014 roku wyniósł 99,9 %.

W ww. Sprawozdaniu wyliczono także osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, który w 2014 dla wszystkich gmin członkowskich Związku wyniósł 19,1 %.

*Materialy opracowano
w Dziale Monitoringu i Dziale Inspekcji
WIOŚ Olsztyn
Delegatura w Giżycku
maj 2016*

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
w Olsztynie
Delegatura w Giżycku
11-500 Giżycko, ul. Łuczańska 5
Tel. (087) 428-36-16, Fax (087) 428-24-85

Z up. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
WOJEWÓDZKIEGO INSTYTUTU
OCHRONY ŚRODOWISKA
Jacek Martun
Jacek Martun
KIEROWNIK DELEGATURY